

עבירת השמדת ראיה - משמעותה והעונש בצידה

שיבוש ההליך המשפטי בידי גורמים בעלי עניין לצורך הטיית ההכרעה השיפוטית לטובתם או מכל טעם אחר, מקשה על אפשרותו של בית המשפט להגיע לחקר האמת וכפועל יוצא מכך פוגעת באמון הציבור בהליך השיפוטי. עבירת השמדת ראיה אוסרת על השמדתן או השחתתן של ראיות קיימות, בין שהן אותנטיות ובין שהן כוזבות (כגון: מסמכים, חפצים וכדומה), תוך שהיא קובעת עונש של עד 5 שנות מאסר בצידה. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות העבירה ומרכיביה והתייחסות בתי המשפט אליה.

יסודות עבירת השמדת ראיה

כאמור, עבירת השמדת הראיה פוגעת בתקינותו של ההליך השיפוטי ועשויה למנוע ולשבש את היכולת של בית המשפט להגיע לחקר האמת. חשודים או נאשמים בביצוע עבירה עשויים להעלים במזיד ראיות הקושרות אותם לפרשה או להקשות בפיענוחם וזיהויים, וזאת במטרה להקל על עונשם או להסית את החקירה המתנהלת נגדם לחשודים אחרים. שינוי בראיות בכוונה להפכן לבלתי ניתנות לקריאה או לזיהוי, נכללות גם הן בעבירה. בכדי להרשיע אדם בעבירה נדרשת ההוכחה כי התכוון למנוע את השימוש בראיה במסגרת הליך שיפוטי קיים או עתיד.

דרישת היסוד העובדתי בעבירה זו כוללת התקיימותו של רכיב תוצאות שהוא השמדתה של הראיה או הפיכתה בלתי ניתנת לקריאה, לפיענוח או לזיהוי. כמו כן, רכיב הנסיבות בעבירה הוא שמדובר בראיה נדרשת או כזו העשויה להידרש בהליך שיפוטי, לרבות הליכים שיפוטיים שאינם עוסקים בדין הפלילי. דרישת היסוד הנפשי בעבירה היא מודעות להתנהגות, לנסיבות, לאפשרות גרימת התוצאות דן ותוספת של כוונה מיוחדת ביחס למטרה של מניעת השימוש בראיה במסגרת הליך שיפוטי קיים או עתיד.

עונשו של המשמיד ראיות

על פי סעיף 242 לחוק העונשין, דינו של אדם המשמיד במזיד ראיה שעשויה להשפיע בהליך השיפוטי, או עושה את הראיה לבלתי ניתנת לקריאה, לזיהוי או לפיענוח תוך כוונה למנוע את השימוש בה, הוא עד 5 שנות מאסר.

עבירות קשורות נוספות העוסקות בשיבוש ההליך המשפטי:

1. עבירת שיבוש הליכי חקירה ומשפט

עבירת שיבוש הליכי חקירה ומשפט מפורטת תחת סעיף 244 לחוק העונשין, לפיה דינו של העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין אם דרך העלמת ראיות, בסיכול הזמנת עד ובין אם דרך אחרת, הוא עד 3 שנות מאסר.

2. עבירת בידוי ראיות

עבירת בידוי ראיות מפורטת תחת סעיף 238 לחוק העונשין, ועשויה להיות נלוות לעבירת השמדת ראיה. החוק קובע עונש של עד 5 שנות מאסר לאדם הבודה ראיה, שלא בדרך של עדות שקר או של הדחה לעדות שקר, או המשתמש במודעות בראיה בדויה במטרה להטעות רשות שיפוטית או ועדת חקירה בהליך שיפוטי.

3. עבירת מסירת מידע כוזב

לפי סעיף 243 לחוק העונשין, אדם המוסר לשוטר או למי שמוסמך להגיש תביעה פלילית, ידיעה על עבירה תוך שהוא יודע כי מדובר בידיעה כוזבת דינו עד **3 שנות מאסר**. במידה והידיעה הכוזבת עוסקת בעבירה מסוג פשע, העונש מנוק לעד **5 שנות מאסר**. בעניין זה, אין משנה אם הוגשה תביעה פלילית עקב הידיעה או לא.

4. עבירת הדחה בחקירה

סעיף 245 לחוק העונשין, עוסק בעבירת הדחה בחקירה וקובע כי המניע אדם, או מנסה להניעו, שבחקירה על פי דין לא ימסור הודעה או ימסור הודעת שקר, או יחזור בו מהודעה שמסר, דינו - **5 שנות מאסר**. במידה ואותו אדם עושה זאת בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, אימים, הפחדה, מתן טובת הנאה או כל אמצעי פסול אחר, העונש מנוק לעד **7 שנות מאסר**.

5. עבירת הדחה במשפט

סעיף 246 לחוק מפרט אודות עבירת הדחה במשפט וקובע כי המניע אדם, או מנסה להניעו, שבהליך שיפוטי לא יעיד, או יעיד עדות שקר, או יחזור בו מעדות או מהודעה שמסר, דינו - **7 שנות מאסר**. במידה ואותו אדם עושה זאת בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, אימים, הפחדה, מתן טובת הנאה או כל אמצעי פסול אחר, העונש מנוק לעד **9 שנות מאסר**.

6. עבירת החיפוי

סעיף 253 לחוק העונשין שעניינו עבירת החיפוי, מתייחס לקבלת טובת הנאה או לניסיון לקבלה בגין אי גילוי ידיעה בדבר ביצועה של עבירה מסוג עוון או פשע וכן אי מסירת הודעה לרשות החוקרת או אי מסירת עדות בבית המשפט, בין שמדובר בהליך פלילי ובין שמדובר בהליך אזרחי. בהתאם לכך נקבע כי אדם המבטיח שלא לגלות אודות ביצועה של עבירה פלילית מסוג עוון או פשע או מחפה על כך בתמורה לקבלת טובת הנאה - צפוי לעונש של עד **3 שנות מאסר**. כמו כן, אדם המבטיח שלא למסור הודעה ברשות החוקרת או שלא למסור עדות בבית המשפט בתמורה לקבלת טובת הנאה - צפוי לעונש של עד **5 שנות מאסר**.

7. עבירת הטרת עד

סעיף 249 לחוק העונשין עוסק בעבירת הטרת עדים שנועדה למנוע את מוראם של נחקרים ושל עדים מפני גורמים בעלי עניין בחקירה או בעדות בבית המשפט. לאור כך, החוק אוסר פנייה לנחקרים או עדים בדרכים שונות בקשר לגרסה אותה מסרו או שהם צפויים למסור, גם אם אין בהטרתה זו כל כוונה להביאם לשנות את גרסתם. יוער, שעבירה זו אינה עוסקת בניסיון לשנות את גרסתו של עד או נחקר בהליך שיפוטי או בהליכי חקירה בפני הרשות החוקרת, שכן עבירת הדחה בחקירה או במשפט עוסקת בכך. אדם המטריד אדם אחר בקשר להודעה שמסר במשטרה או שהוא צפוי למסור על פי דין, או בנוגע לעדות שמסר בהליך שיפוטי או שהוא עומד למסור - צפוי לעונש של עד **3 שנות מאסר**.

8. עבירת עדות שקר

עבירת עדות שקר היא מצב בו אדם מוסר גרסה שיקרית לבית המשפט בכל צורה ואופן, לרבות בדרך של עדות בעל-פה, עדות בכתב, עדות בתצהיר או עדות בהתנהגות. העונשים הקבועים לצד עבירה זו הם **7-9 שנות מאסר**.

עבירת השמדת ראיה בראי הפסיקה

ערעור פלילי 13-5733 - בעניין גזר דינו של דניאל מעוז בגין רצח הוריו, הושת על המערער בתיק פלילי חמור 11-09-54877 שני מאסרי עולם וחמש שנות מאסר בגין עבירת השמדת ראיה, לפי סעיף 242 לחוק העונשין באמצעות השלכת הכלי ששימש אותו ברצח הוריו וניקיון של זירת הפשע. בית המשפט קבע כי יש להשית על הנאשם עונש נפרד בגין עבירת השמדת ראיה בכדי להדגיש את חומרת מעשיו ולתת ביטוי הולם לערך קדושת החיים כמו גם להוקיע את רצח הורים בידי ילדיהם ולהרתיע באופן ראוי מפני מעשה הזוועה. במקרה דנן, הנאשם הוציא את הסכין מחזו של אביו, השמיד אותו, ניקה את זירת הפשע באקונומיקה ואת ציפורני הוריו המנוחים. בנוסף שם ברכבו את הבגדים, השטיחים והנעליים בכדי להשמיד את הראיות. על יסוד אלו, מצא לנכון בית המשפט להשית על המערער בגין השמדת הראיות 5 שנות מאסר. לטענתו של המערער העונש כאמור אינו מידתי ואף מוכביד שלא לצורך שכן הוא חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת ומן הפרקטיקה לפיה אין מטילים לצד מאסר עולם עונש נוסף. המשיבה לעומת זאת טוענת כי יש לדחות את הערעור, שכן, מדובר בתיק רצח חמור ונמצא לנכון להטיל את העונש באופן נפרד ממעשה הרצח מבחינה מהותית. עוד נטען כי פער הזמנים בין המעשים מצדיק את הטלת העונש וראוי והולם במקרה עסקנן. בהכרעת הדין עלה כי העונש כאמור לא נתבקש מפי התביעה והוטל מיוזמתו של בית המשפט. העובדה כי מדובר בעונש יזום פוגעת במערער, שוללת את חירותו ומהווה בעייתיות, שכן הצדדים לא התוודעו לכך ותגובתם לא נתקבלה. באופן זה זכותו לטעון להגנתו נפגע משמעותי. בנוסף בית המשפט לא נימק באופן מספק את ההחלטה בדבר החרגה מהענישה המקובלת. מן הטעמים הללו הוחלט והוסכם כי יש לקבל את הערעור וכי המערער ירצה את 5 שנות המאסר שהושתו עליו בגין עבירת השמדת ראיה באופן חופף לשני מאסרי העולם בגין עבירות הרצח.

בתיק פלילי חמור 11-03-22518 - הנאשמים רצחו קטין כבן 17 בשל קינאה בו. המנוח, מחונן ומוכשר התפתה להיפגש עמם בתואנת שווא. הם הביאוהו לוואדי שם דקרו אותו למוות. הנאשמים הובילו את הגופה לעבר צמיגים בשטח הוואדי, הניחו אותה מעל הצבר והציתוה. נאשם 1 הודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום ולאחר שמיעת הראיות הוחלט כי הנאשמים ביצעו את המיוחס להם. במהלך חודש פברואר בשנת 2011, הנאשמים החליטו לפגוע במנוח על רקע רגשות קנאה וטינה שחשו כלפיו כמו גם על רקע רצונם להיות מואשמים בפלילים כדי שלימודיהם בבית הספר ייפסקו. יחד הם קשרו קשר לגרום למותו של המנוח. הנאשמים שוחחו במהלך נסיעתם לבית הספר ותכננו ללכת לשחק סנוקר ברהט. המנוח ביקש להצטרף אליהם לאחר ששמע את שיחתם. הם קבעו עם המנוח וראו בכך הזדמנות לבצע את זממם. הנאשמים הורו למנוח להגיע לאולם הספורט ברהט בשעה שש בערב, כיוון שרצו להמתין לרדת החשכה בכדי להוציא את תכניתם לפועל. הם הצטיידו בסכינים המיועדים לשחיתת כבשים. הם פגשו את המנוח מחוץ לאולם הספורט והציעו לו ללכת עמם לוואדי הנמצא בקרב מקום בטענה שקרית כי נפל לתוכו סוס שנשאב למים. המנוח נעתר להצעה והלך עמם. כשהשלושה הגיעו לתעלת המים, שאל המנוח היכן הסוס. בתגובה השיבו לו כי הוא נמצא למטה, לכן התכופף המנוח לכיוון המים, וכשהתרומם, נאשם 2 שלף סכין שהחביא בחולצתו ודקר את המנוח בפלג גופו העליון. המנוח ניסה להימלט אל תוך התעלה אך ללא הצלחה כי נחסם על ידי נאשם 1. לאחר מכן שני הנאשמים דקרו את המנוח לפחות 9 פעמים בסכינים שאחזו ובכוונה לגרום למותו. המנוח התמוטט מהדקירות ומת מפצעיו כעבור זמן קצר. הנאשמים החליטו לשרוף את הגופה כדי להשמיד את הראיה, וזאת כיוון שלא היה להם כלים מתאימים לקבור את המנוח באדמת הוואדי. הם הרימו את הגופה לעבר בור ובו צמיגים, שפכו חומר דליק שהביאו מתחנת הדלק הסמוכה והבעירו את האש, ובכך קיוו שהגופה תהייה בלתי ניתנת לזיהוי. בהמשך השליכו הנאשמים את הסכינים בהם השתמשו בכדי לרצוח את הקרבן, השליכו את החולצות שהיו מגוללות בדם וזאת בכדי להכשיל ולמנוע הליך שיפוטי. לאחר מכן שטפו את מכנסיהם בביתו של נאשם 1 ולאחר מכן הלכו לשחק סנוקר. נקבע כי הנאשמים עברו עבירת רצח בכוונה תחילה, עבירת קשירת קשר לפשע, עבירת השמדת ראיה ושבוש הליכי משפט.

בשל הקנאה בנער חכם מוכשר ונאה, חברו הנאשמים יחד בכדי לגרום למותו בקור רוח ובאכזריות. אין בגילם של הנאשמים, שכן היותם קטינים, להצדיק הקלה בעונש של המעשה הנפשע והמזוויע שביצעו. שני הנאשמים, וכן המנוח, למדו בבית ספר למחוננים, הם אינטליגנטים, מגיעים מבתים שלא חסרה בהם תמיכה, אהבה, משפחתיות ולא חוו בחייהם מחסור כלכלי. שניהם ידעו היטב את משמעות מעשיהם, שבוצעו מתוך אכזריות וקנאה, שכן בין היתר, הם פעלו בכדי להשמיד את הראיות המקשרות אותם לרצח. לאחר

דין בהרשעתם, הושת על הנאשמים עונש של מאסר עולם ופיצוי מכל אחד מהם בסכום של 250,000 שקלים למשפחת המנוח.

בתיק פלילי חמור 53584-05-15 - הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירת רצח, בהחזקת סכין שלא כדוין, בשיבוש הליכי משפט ובהשמדת ראיות. על פי כתב האישום המתוקן, הנאשם הגיע לבית אמו המנוחה כשהוא מצויד בסכין, בתחילת חודש מאי בשנת 2015, במטרה לדקור אותה. בשל יחסיו העכורים עם הוריו ועמדתם בנוגע לנישואיו עם ארוסתו, החל הנאשם לדקור את אמו מספר פעמים בכוונה לגרום למותה. האם נפטרה מפציעה זמן קצר לאחר מכן. הנאשם הודה במעשיו ובכתב האישום מפורט כי ביצע זאת עקב התעללות מתמשכת וחמורה בו על ידי הוריו וכי היה נתון במצוקה נפשית קשה. הוסכם על הסדר טיעון לאחר שמיעת הצדדים תוך מענה לאינטרס הציבורי. לנאשם נסיבות חיים קשות, והוא הביע חרטה וצער על אבדן אמו. לאור התחשבות במצוקה אליה הנאשם נקלע ובמצבו הנפשי המעורער, נגזר עליו 25 שנות מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע ו-8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

זמנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין השמדת ראיות?

כאמור, שיבוש ההליך המשפטי בידי גורמים בעלי עניין לצורך הטיית ההכרעה השיפוטית לטובתם או מכל טעם אחר, מקשה על אפשרותו של בית המשפט להגיע לחקר האמת וכפועל יוצא מכך פוגעת באמון הציבור בהליך השיפוט. בשל כך, נקבעו לצד עבירות השיבוש עונשים חמורים והתייחסות בתי המשפט אליהן הינה מחמירה. במידה וזמנת לחקירה או למשפט פלילי בגין השמדת ראיות, אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות שיבוש ההליך המשפטי מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין עבירת השמדת ראיה פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.